

כתובות פב

עניין: ונתן לאשר אשם לו

זוהר פרשת נשא ח"ג דף קכב.

ועשיתם אותם כתיב. וכל מאן דעבר על פקודי אורייתא כביכול פגים לעילא פגים לתתא פגים לגרמיה פגים לכל עלמין. מתל לאיטן מפרישי ימין דשאטי (ס"א דטסרין) בארצא קס חד שטייא בנייהו צטא לנקבא וכו' וע"ד איש או אשה כי יעשו וגו' (3) האדם וגו'. (ת"ח) (ג) (הושע ו) והמה כאדם עצרו ברית. אדם עבר על פקודא חד דאורייתא גרים ליה לגרמיה מיתה וגרם לכל עלמא פגים לעילא פגים לתתא והאז חובא תלייא עד דיקיים קב"ה עלמא כמלקדמין ויתעבר הוא פגימו מעלמא ה"ד (ישעיה כה) בלע המות לגלח ומחה יי' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו'. ובג"כ כי יעשו מכל חטאת האדם (כתיב). האדם אדם קדמאה. למעול מעל ביי' דמאן דיפוק מרחמי וינקא מן דינא הוא גרים פגימו וכו' וע"ד רחמנא ליסזבן מחייבי דהאי עלמא ומן פגימו *דלהון כמה זכאין מסתלקי בנייהו בר כל מה דגרמי לעילא ותתא:

עאכ"ו אלא תוויגא דאע"ג דאזחיש עלמא אמאי אית ליה תשובה כמה דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם והשיב. אלא ודאי דא מהניא להו בגין דעבד תשובה כביכול הוא עבד ליה ממש. דהא מה דפגים לעילא אתקין ליה ובמה בתשובה. דכתיב איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם והשיב ותשובה אתקין כלא אתקין לעילא אתקין לתתא אתקין לגרמיה אתקין לכל עלמא.

אמרי אמת נשא תרס"ט

הנפש הביא לשון יחיד והתוודו לשון רבים, אאז"ל היה רגיל לומר פודה כי נפש עצדיו ולא יאשמו כל החוסים בו, נפש עצדיו הוא נפש דוד, כל החוסים בו היינו הנפשות התלויות בו, וזה והשיב אשמו צראשו כדכתיב ואשימם צראשיכם, וכתיב וכו' הפגיע בו עון כלנו, היינו שכולם תלוים בזה הנפש כדכתיב כי צרבים היו עמדי, וזה הרמז דאיתא בגזל הגר דאם אינו יודע למי להשיב יעשה מהם לרבי רבים, וכתיב ונתן לאשר אשם לו ובגמרא למי שהקין שלו, וילפינן מכאן שצדודא דרי נתן שמוציאין מזה ונותנים לזה, היינו שכל ישראל ערצין זה לזה, שלכל אחד ישנה מדה מה שאין לחצרו, וכמו כן אין אחד יכול לתקן מה ששייך לחלק חצרו, [ובהתורה נתנה עלה גם לזה] שמוציאין מזה ונותנין לזה היינו שהעיקר להיות צטל להכלל.